

szetünknek tanulságos és lelkesítő adatait; majd az idegen országok és nemzetek példáinak bemutatásával alkalmat kell nyújtani összehasonlításra és közállapotaink szükséges bírálatára, hogy gondolkodva és okulva vehessen részt népünk minden fia a kívánatos és folytonos haladás munkájában.

Középosztályunk műveltsége, ha itt-ott talán külső máz tekintetében javult is, nagyon is szükségét láthatja a szélesebb körű tájékozódásnak a tudományos kutatás megállapodott forgalmi eredményei, valamint igazságainak és tételeinek rendszeres kapcsolata körül. Mai nap, az élet bonyodalmaiban, ilyen eligazodás hiányában, összefoglaló elmélkedő képesség nélkül tudatos közreműködést nem várhatunk a nemzetek nagy versenyében középosztályunktól, amelyre pedig nemzetünk jövője alapítva van. S végre még azok is, akik tudományosabb előkészülettel léptek pályájukra, nem lehetnek el a tudományoknak a folyton gyarapodó felfedezésekkel járó nagy átalakulásában, az új problémáknak és módszereknek pontos ismerete nélkül. Szükséges, hogy a mindennapos gyakorlatban el ne tespedjenek, hogy azok részéről, akiknek feladata a tudás hagyományainak megőrzése mellett a tudomány továbbvitele, a főiskolák tanárai részéről időnkint bepillantást nyerjenek a tudós vizsgálat műhelyébe és hogy ez uton föntartassék a tudós pályák közösége.

Ime, körvonalakban a három, már megalakult intézmény, a Népakadémia, a Szabad Lyceum és Szabad Egyetem külön sajátos feladatának egymást segítő és kiegészítő működésének jellemzése.

Ezen intézmények között és mellett működik az Uránia Magyar Tudományos Egyesület és az Uránia Magyar Tudományos Színház, amelyek szélesebb körű szervezetükénél és sokoldalú eszközeiknél fogva a fent elsorolt intézmények között országos jelentőségük nemcsak azért, mert egyetemes jellegükénél fogva az egész országban egymagukban állanak, hanem különösen azért, mert működésüket az egész országra, a fővároson kívül nemcsak az ország majdnem minden városára már kiterjesztették, hanem az ország legkisebb községeibe is eljutnak fölvilágosító, oktató és nemesítő tevékenységükkel.

Molnár Viktor.

„Szeged gyöngye — Szeged szégyene“.

— Százan követelik a Nagykörut rendezését. —

(Saját tudósítónktól.) A nagyköruti lakosok és háztulajdonosok erélyes akciót indítottak a Nagykörut végleges rendezése érdekében. Szeged gyöngye volna a Nagykörut, ha nem volna Szeged szégyene — mondják és fölpanaszolják, hogy apró utcákat, a melyek a forgalmon teljesen kívül esnek, véglegesen rendeztek már, a Nagykörutat ellenben, ahol pedig állandóan nagy forgalom bonyolódik le — ma is a rekonstrukciókora-beli állapotában hagyják. A beadvány, amelyet a mozgalom kezdeményezői — több mint száz aláírással — hétfőn nyújtottak be a tanácsnak, a következők:

Tekintetes Tanács! Szeged város polgárságának nevében nyújtjuk át tiszteletteljes jelen kérvényünket azon reményben, hogy ügyünket, mely nem csupán a mi

ügyünk, de Szeged város polgárságának ügye — a Nagy-körut végleges rendezését — minden más mellékutca mellőzésével mielőbb dűlőre juttatni kegyeskedjék.

Készséggel elismerjük, hogy a sugárutak, mint olyanok, amelyek a város periferiáit a belvárossal összekötik, melyek tehát a forgalom útőerei, legelsősorban rendezendők; de nem hallgathatunk egy pillanatig sem, amidőn azt látjuk, hogy *jelentéktelen mellékutcák, melyek forgalmi tekintetben a legutolsó helyen állanak, már véglegesen rendezettek*, vagy rendezésük a közel jövőre tervbe vétetett, a Nagy-körut azonban, mely forgalmi tekintetben a sugárutakkal egyenrangú, amelynek feltöltése még a királyi biztosság idejében véglegesen befejeztetett, mely ennél fogva aránylag véve *a legkisebb költséggel volna rendezhető*, még mindig mostoha elbánásban részesül.

Kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni a tekintetes városi tanácsot arra, hogy Szeged város leendő gyöngye — a Nagy-körut — ezidőszert Szeged város legnagyobb szégyene. Csatornája nincs, a házbirtokosok az el nem emészthető szennyvizek miatt örökös pénzbírsággal sújtatnak, portermelő képessége pedig oly nagy, hogy az egész várost beborító porfellegek innen kerekednek gyűlőskö utjokra, megfertőzve a teljesen rendezett városrészek levegőjét is. Locsolás a lehető legritkább, valószínűleg azért, mivel ugyanis hiába locsoltatnék, nem lévén képes oly nagy mennyiséget sárrá változtatni.

Létföntartásunk is arra ösztönöz, hogy a Nagy-körut mielőbb rendeztessék. Csatorna és rendes kövezet hiján *nem fejlődhetik, házai az árvíz korából valók, kényelmes lakásaik nincsenek* és — tekintettel fenti hiányokra — nem is építhetők, a lakbér e szerint minimális, 2—4 százalékot gyümölcsöző, mely körülmény súlyosbitva a mostani terhes pénzügyi viszonyokkal és éppen az elmúlt évben kivetett mintegy 30 százalékos adófölemeléssel teljes kalasztrófához vezet.

Igaz, hogy az utóbb említett adótelher az egész város lakosságát sújtja, de mégis legjobban azokat, ahol a városias élet alapfeltételei hiányában ipar és kereskedelem ki

szobák már barátságosabbak voltak; a szőnyeges falakat sok fotográfia díszítette: lovasisztek, erősen dekoltált arcú nők fotográfiái, különböző festményreprodukciók, anzikszkártyák, lovaglóstörök ezüstös fogantyúkkal, néhány angol pipa és két keresztbe vetett vívókard a többi tartozékaival egy zöld posztón képezte az összes falidiszeket.

Ernő az asztalnál ült s erősen gondolkozni látszott. Amint bátyja belépett, fölállott s kezét nyújtotta neki. Arca sápadt volt, világos kék szemei halvány kékület karikázta körül. Fésületlen haja lelógott az arcába. Erőltetve mosolygott.

„Nagyon szép Leó, hogy eljöttél. Nem is kételkedtem...“

„Ugy látszik, hogy a szeretetreméltóságával akar meghatni“ — gondolta Leó.

Válasz nélkül leült.

„Kérlek szépen, valahogy ne azt gondold, hogy meg akarlak pumpolni — folytatta Ernő. — Ugy sem segíthetnél rajtam azzal a pár koronával...“

Leó megelégedetten mosolygott. Erre nem számított. De a számításában még sem csalódott, mert Ernő csak a kártya miatt eshetett ennyire kétségbe. Hideg hangon kérdezte tőle:

„Mennyit vesztettél?“

A fiatalabb Schwarzenstein gróf hidegen válaszolt:

„Kétszáz ezer koronát.“

Leó meglepődve pattant föl. Most már

megértette, hogy voltaképpen miért is hívta őt magához Ernő. A fiu határozottan öngyilkosságra készült. Leó szemeivel kereste is a revolvert.

Ernő ismét beszélni kezdett, a hangja erősen nyomott volt, mintha tulvilágról jöttek volna e hangok:

„Három nappal ezelőtt történt a vacsora után. Az ezredes Berlinbe utazott, az alvezredes is elkerült valahová. Öten voltunk mindössze. Mit csináljunk unalmunkban? Leültünk bakkozni. Először nyertem. Hanem azután — vesztettem. Egyre többet vesztettem. Tokajit ittunk a játékhoz. Mindig az egész bankra ment a játék s a bank mindig kétszerese lett az előbbinek. A pénzem elfogyott — névjegygyel kezdtem fizetni. Ötvenezer korona! — Jenő figyelmeztett, hogy elég lenne talán, a bankár hidegen kérdezte: „Tovább?“ és én mentem tovább. Nem tudtam semmit már, nem is hallottam semmit már, nem is hallottam semmi figyelmeztetést. Száz ezer! — tettem tovább — és elvesztettem ezt is.“

Leó a földre bámult. Nem tudott egy szót sem szólni. Ernő halkán folytatta:

„És most ide hivatalak. Tudom, hogy te is tisztában vagy azzal, amit nekem most tennem kell. Rajtam úgy sem segíthet már senki sem. Egyedül te vagy a világon, aki közel állsz hozzám és ezért...“

Leó csodálkozó figyelemmel tekintett öcsésére. Ernő észrevette ezt a csodálkozást és sietett folytatni azt, amit elhagyott:

„Azért hivatalak, hogy mindent átadjak számodra, nehogy idegen kézbe kerüljön. Tudom, hogy mindig becsületes fiu voltál s ez a kevés holmim jó kézben lesz nálad. Voltak szerelmes leveleim, azokat elégettem, nem akarok kompromittálni egy asszonyt. Te ne légy rá kíváncsi. Ékszerem nincsenek, valamennyi a Sonnenschein zsidó zálogházában van. A zálogcédulákat is eladtam a Goldnernek.“

A lovaglásban szerzett érmeimet, valamint a két szürkémet neked hagyom, még sok díjat nyerhetsz velük, csak futtasd. A kis kutyámat, a Corát, szintén neked hagyom. A civilruhám — alig hordtam ebben a ronda, piszkos fészekben — vidd el szintén; megér testvérek között is negyven márkát; a téli bundám megegyezik annyit ér. Add el s amit kapsz érte, azt add a Vilmos szolgámnak. Jó fiu volt és diszkrét. Soha senki nem tudott az asszonyról, csak ő.

Ezzel készen vagyunk. És most Isten vele!

Leó fölállott, Ernő is és a két mindig elengedhetetlen testvér kezét szorított egymással, majd hosszasan, barátian ölelték át egymást...

Amikor Schwarzenstein Leó gróf Berlinbe ért, észrevette, hogy a szeme feltűnően piros, mintha sirt volna. Valóban sirt. Nem is tudta, hogy sirt. Szégyelte is nagyon maga előtt...

Olcsóságuk, tartósságuk és szépségük révén országhírűvé vált szegedi BUTOROK
 első kézből, nagy választékban csakis az
Egyesült Műasztalosok Butorraktárában Szegeden, Tisza-Lajos körut 19. szám alatt
 kaphatók, esetleg részletfizetésre